

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

รายงานการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา สำหรับนักศึกษาการศึกษานอกระบบ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการดำเนินการและสรุปผล ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา สำหรับนักศึกษาการศึกษานอกระบบ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาการศึกษานอกระบบ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ก่อนและหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาการศึกษานอกระบบ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ต่อด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักศึกษาการศึกษานอกระบบ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. นักศึกษามีความพึงพอใจ ต่อการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา สำหรับนักศึกษาการศึกษานอกระบบ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในระดับมาก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา สำหรับนักศึกษาการศึกษานอกระบบ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอกาบเชิงสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ดังนี้

1. การเก็บข้อมูลเพื่อการหาประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา 1) การทดลองกับนักศึกษา จำนวน 4 คน 2) ไปทดลองกับนักศึกษา จำนวน 12 คน 3) ไปทดลองกับนักศึกษากลุ่มใหญ่ จำนวน 35 คน รวม 51 คน ในระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2558 - วันที่ 30 กันยายน 2558

2. การเก็บข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาการศึกษานอกระบบ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 40 คน ในระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2558 - วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2559 ที่ใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา 1) ให้นักศึกษาทดสอบก่อนเรียน (Pre - test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) ให้นักศึกษาได้เรียนรู้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา โดยใช้สำหรับนักศึกษาการศึกษานอกระบบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 3) ให้นักศึกษาทดสอบหลังเรียน (Post - test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชุดเดิม และสอบถามความพึงพอใจในการเรียน โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียน โดยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistic Packages for the Social Sciences) และ (Microsoft Excel) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบค่าทีแบบ (t - test)

สรุปผลการวิจัย

1) ผลจากการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา สำหรับนักศึกษานอกระบบ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จากการประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่ามีคุณภาพในระดับดี ส่วนค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่าค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 ได้เท่ากับ 84.00/84.70 ซึ่งเป็นค่าที่ใกล้เคียงกัน โดยต่างกันไม่เกินร้อยละ 5 แสดงว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตามลำดับขั้น และเมื่อเทียบค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 ที่ได้กับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ 80/80 พบว่า สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด แสดงว่าแม้ผู้เรียนมีผลการเรียนรู้ระหว่างเรียน และหลังเรียน บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ของชุดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ แสดงว่าแม้ผู้เรียนมีผลการเรียนรู้ระหว่างเรียน และหลังเรียน บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ของชุดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ แต่ยังคงปรับปรุงเนื้อหา กิจกรรมระหว่าง

เรียน และแบบทดสอบหลังเรียน ของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นก่อนนำไปใช้จริง

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน สำหรับนักศึกษานอกระบบ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ศึกษาด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา พบว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. นักศึกษามีความพอใจต่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา โดยรวมเฉลี่ยในระดับมาก เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า มีความพึงพอใจในระดับมาก ทุกด้าน ($\bar{X} = 4.14, S.D. = 0.35$)

จากที่กล่าวมา พอสรุปได้ว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา ที่พัฒนาขึ้นมีเนื้อหาสาระ และกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องความต้องการของผู้เรียน มีสื่อผสมที่สะดวกในการนำไปใช้ และทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี ระดับภาษาเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน สามารถสื่อสารโดยใช้คำ สำนวน และประโยคง่ายๆ เกี่ยวกับการประกอบอาชีพการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา ได้ ผู้เรียนสามารถศึกษาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ทุกที่ทุกเวลาตามความพร้อมของตนเอง และนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการสื่อสารเพื่อการค้าชายแดน

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย เสนอตามลำดับผลการวิจัย ดังนี้

1. การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา สำหรับนักศึกษานอกระบบ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 84.00/84.70 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ ที่ตั้งไว้ 80/80 ทั้งนี้อาจเป็นผลเนื่องมาจากสาเหตุต่าง ๆ ดังนี้

ประการแรก ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา ได้ดำเนินการตามหลักการสร้างชุดการเรียนการสอนอย่างมีระบบ โดยศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดการเรียนจากการวิจัย เช่น ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523 : 120) ; ยุพิน พิพิธกุล (2545 : 117) ; สมฤดี ดุกหลิม (2552 : 86) เป็นต้น มีการศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกกระบวนระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน เอกสารทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมทั้งได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญและได้ปรับปรุงแก้ไข ทั้งในด้านเนื้อหาสาระ ภาษา และระยะเวลาที่ใช้ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการหาประสิทธิภาพทั้งรายบุคคล รายกลุ่ม ก่อนนำชุดการเรียนการสอนไปใช้จริงซึ่ง

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ วารุณี ภิรมย์เมือง และมาเรียม นิลพันธุ์ (2556: บทคัดย่อ) ที่ได้พัฒนาชุดการเรียนรู้สื่อประสม เรื่องการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูและนักเรียนต้องการให้มีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อประสมโดยมีสื่อประสมได้แก่ ซีดีรอม โปรแกรมนำเสนอ รูปภาพ ประกอบ 2) ชุดการเรียนรู้สื่อประสม มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.17/84.17 3) ผลการเรียนรู้ก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้สื่อประสม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการใช้ คอมพิวเตอร์สืบค้นข้อมูลอยู่ในระดับดี และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดการเรียนรู้สื่อประสมโดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชวิน พงษ์มา (2558: บทคัดย่อ) การพัฒนาชุดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือร่วมกับแผนผังความคิด เรื่องธุรกิจกับการดำรงชีวิต กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยปรากฏผลดังนี้ 1) ชุดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือร่วมกับแผนผังความคิด เรื่องธุรกิจกับการดำรงชีวิต กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.34/85.35 2) ดัชนีประสิทธิผลของชุดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือร่วมกับแผนผังความคิด เรื่อง ธุรกิจกับการดำรงชีวิต กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเท่ากับ 0.6267 หรือคิดเป็นร้อยละ 62.67 3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือร่วมกับแผนผังความคิด เรื่อง ธุรกิจกับการดำรงชีวิต กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือร่วมกับแผนผังความคิด เรื่อง ธุรกิจกับการดำรงชีวิต กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี มีความรู้ที่เรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 5) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือร่วมกับแผนผังความคิด เรื่องธุรกิจกับการดำรงชีวิต กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นผลเนื่องมาจากสาเหตุต่าง ๆ จึงสามารถกล่าวได้ว่าการหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนการสอนก่อนนำไปใช้ ทำให้ครูมั่นใจว่าชุดการเรียนการสอนนั้นมีประสิทธิภาพในการทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้จริง โดยการหาประสิทธิภาพตามลำดับขั้นตอนจะช่วยให้ได้ชุดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพและทำให้การสอนบรรลุความสำเร็จ ดังนี้

ประการที่สอง การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา ได้ดำเนินการตามหลักการสร้างชุดการเรียนการสอนอย่างมีระบบ โดยมีการศึกษาหลักสูตร และวิเคราะห์เนื้อหาของกิจกรรม กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ วางแผนการจัดกิจกรรม

อีกทั้งผ่านการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ทั้งในด้านเนื้อหา ด้านการใช้ภาษาเพื่อหาข้อบกพร่องของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองการทดลองใช้ และการนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง นอกจากนี้ได้มีการหาประสิทธิภาพก่อนนำชุดการเรียนการสอนไปใช้จริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกรมการศึกษานอกโรงเรียน (2546 : 4) ได้ให้แนวทางในการสร้างสื่อขึ้นมาใหม่ เป็นกระบวนการที่ต้องใช้เวลา ดำเนินการได้ตามความพร้อม และความเหมาะสมตามขั้นตอน ดังนี้สำรวจปัญหาและความต้องการของสังคม และจัดลำดับความสำคัญ ศึกษา และกำหนดคุณสมบัติของนักศึกษาวิเคราะห์จุดประสงค์และขอบเขตเนื้อหาของสื่อ กำหนดรูปแบบสื่อ สร้างสื่อตามรูปแบบที่กำหนด นำสื่อไปทดลอง วิเคราะห์ผล ปรับปรุงแก้ไข นำสื่อไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายติดตาม และประเมินผล และสอดคล้องกับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (มนัส ประเทืองจิตร. 2542:15) อ้างอิงจาก มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2533: 495) โดยได้เสนอขั้นตอนในการสร้างชุดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้ ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์เนื้อหา ได้แก่ การกำหนดหน่วย หัวเรื่อง และมโนคติ ขั้นที่ 2 การวางแผนไว้ล่วงหน้า เป็นการกำหนดรายละเอียด ขั้นที่ 3 ผลิตสื่อการเรียน เป็นการผลิตสื่อประเภทต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแผน ขั้นที่ 4 หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้โดยนำไปทดลอง เพื่อช่วยตรวจสอบว่าสื่อการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะช่วยให้การเรียนการสอนมีคุณภาพดีตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้

ประการที่สาม ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา เป็นชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ใช้แหล่งเรียนรู้ธรรมชาติในท้องถิ่นซึ่งอยู่ในชุมชนที่ใกล้ชิดตัวนักศึกษา คือ พื้นที่การค้าชายแดน ทำให้นักศึกษาเกิดความรู้ ความเข้าใจจากการสัมผัสธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ได้รับประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติกิจกรรมนอกห้องเรียน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีแบบจำลองอาร์ค ได้แก่ การเร้าความสนใจความรู้สึกลึกเกี่ยวกับเนื้อหา ความมั่นใจ และความพึงพอใจของนักศึกษา (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2533: 140) กล่าวคือ ความรู้สึกลึกเกี่ยวกับเนื้อหา หมายถึงการทำให้ นักศึกษา รู้สึกว่าสิ่งที่ตนกำลังเรียนอยู่นั้น มีความหมายหรือมีประโยชน์ต่อตัวนักศึกษาเอง เช่น การใช้ตัวอย่างที่มีบริบทตรงกับความสนใจหรือตรงกับสาขาของนักศึกษา เป็นต้น และสอดคล้องกับแนวคิดของ โนลล์ (Malcolm S. Knowles. 1975) มีองค์ประกอบพื้นฐานสรุปได้ ดังนี้ 1) ผู้ใหญ่จะเรียนรู้ได้ดีหากว่าเรื่องนั้นตรงกับความต้องการและความสนใจ 2) สถานการณ์ในชีวิตที่เกิดขึ้นถือเอาตนเองเป็นศูนย์กลาง

จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา ที่ผู้รายงานพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จึงเป็นการยืนยันว่าชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา สำหรับนักศึกษา

นอกระบบ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีส่วนช่วยนักศึกษาให้มีการพัฒนาและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงขึ้นจริง

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา

ผลจากการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่ได้รับการเรียนด้วย เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจินดา เอี่ยมโอภาส (2552: 130) ได้ศึกษาชุดการเรียนรู้ “Learning Mathematics Through English” ที่เน้นทักษะการใช้ตัวแทน เรื่องความน่าจะเป็นที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์และเจตคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ “Learning Mathematics Through English” ที่เน้นทักษะการใช้ตัวแทน (Representation) เรื่องความน่าจะเป็นอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ คำรงค์ดี ทรัพย์เขื่อนขันธุ์ (2553: 127 - 137) พัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการนวดไทย การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการนวดไทย ผลการวิจัยพบว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องการนวดไทยที่สร้างจากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา จะมีประสิทธิภาพผ่านเกณฑ์ 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน สูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ความรู้ทักษะการนวดไทยอยู่ในเกณฑ์ระดับมีความรู้ความเข้าใจมาก และมีความพึงพอใจอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก และสอดคล้องกับ สมถวิล เชสูงเนิน และพณีย์ เสงี่ยมจิต (2557 : บทคัดย่อ) ได้พัฒนาชุดการสอน เรื่องงานเกษตรหมู่บ้านกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/7 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี จำนวน 45 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องงานเกษตรหมู่บ้าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีความรู้ และทักษะเกี่ยวกับงานเกษตร หมู่บ้านและชุดการสอนมีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.82/83.05 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องงานเกษตรหมู่บ้าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องงานเกษตรหมู่บ้าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับ ชวรินทร์ พงษ์มา (2558 : บทคัดย่อ) การพัฒนาชุดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือร่วมกับแผนผังความคิด เรื่องธุรกิจกับการดำรงชีวิต กลุ่มสาระการเรียนรู้การ

งานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยปรากฏผลดังนี้ 1) ชุดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือร่วมกับแผนผังความคิด เรื่องธุรกิจกับการดำรงชีวิต กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.34/85.35 2) คำนีประสิทธิผลของชุดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือร่วมกับแผนผังความคิด เรื่องธุรกิจกับการดำรงชีวิต กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเท่ากับ 0.6267 หรือคิดเป็นร้อยละ 62.67 3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือร่วมกับแผนผังความคิด เรื่อง ธุรกิจกับการดำรงชีวิต กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือร่วมกับแผนผังความคิด เรื่องธุรกิจกับการดำรงชีวิต กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 5) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือร่วมกับแผนผังความคิด เรื่องธุรกิจกับการดำรงชีวิต กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นผลเนื่องมาจากสาเหตุต่าง ๆ ดังนี้

ประการแรก เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา ที่พัฒนาขึ้นได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ และประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญในด้านจุดประสงค์ด้านเนื้อหา ด้านการใช้ภาษา ด้านกิจกรรม มีวิธีดีเป็นสื่อประกอบเพื่อให้นักศึกษาสามารถศึกษาด้วยตนเอง และมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายที่ฝึกปฏิบัติกิจกรรมนอกห้องเรียนเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้โดยเน้นนักศึกษาเป็นสำคัญ ทำให้นักศึกษาความอยากรู้อยากเห็น ได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวคิดของการสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2525: 45) โดยได้ให้แนวคิดในการสร้างชุดการเรียนรู้ไว้ว่า การใช้ชุดการเรียนการสอนที่ได้ปรับปรุงและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ สามารถนำไปสอนนักศึกษาได้ตามประเภทของชุดการเรียนการสอน และระดับการศึกษา โดยมีขั้นตอนดังนี้ ให้นักศึกษาทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อพิจารณาพื้นฐานความรู้เดิมของนักศึกษา ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ขึ้นประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ (ขั้นการเรียนการสอน) ขึ้นสรุปผลการเรียนการสอน เพื่อสรุปความคิดรวบยอดและหลักการที่สำคัญ ทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อดูพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไป

ประการที่สอง การเรียนรู้โดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา มีรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลายเน้นให้นักศึกษามีความรู้และเข้าใจสิ่งแวดล้อมใกล้ตัวมีการสำรวจสิ่งแวดล้อมในแหล่งเรียนรู้ธรรมชาติทำให้นักศึกษาเข้าใจสภาพสิ่งแวดล้อม ได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติกิจกรรมจริงจากการเรียนรู้จากสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเป็นการ

นำเอาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมาใช้ประโยชน์ในการจัดประสบการณ์ และทำให้เกิดการเรียนรู้ทางด้านสิ่งแวดล้อมอย่างไม่รู้ตัว ทำให้รู้สึกเรียนง่าย และสนุก โดยมีครูคอยช่วยเหลือแนะแนวทางและให้คำปรึกษาเมื่อมีปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ได้ดีว่าการฟังคำบรรยายภายในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว และส่งผลให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ดังนั้นจึงควรให้นักศึกษาได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องของสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว ส่วนกิจกรรมนั้นควรจัดให้นักศึกษารู้สึกสนุกและได้เรียนรู้โดยไม่รู้ตัว จะทำให้นักศึกษาสนุกและเปลี่ยนความรู้สึกจากการเรียนที่ยากมาเป็นเรื่องง่ายส่งผลให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้และใส่ใจสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

ประการที่สาม กิจกรรมสอดคล้องกับบุคลิกและความสามารถของนักศึกษา กิจกรรมเริ่มจากง่ายไปหายาก มีความต่อเนื่องในเนื้อหาวิชา เสริมสร้างความเข้าใจต่อชีวิตและธรรมชาติรอบตัวเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้านอกห้องเรียน นักเรียนได้สัมผัสกับสภาพแวดล้อมจริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ทฤษฎีเกี่ยวกับความพร้อมของ บรูเนอร์ (Bruner) ที่กล่าวว่า การจัดระบบระเบียบของเนื้อหาให้สอดคล้องกับประสบการณ์ของนักศึกษา ควรเรียงประสบการณ์จากง่ายไปหาประสบการณ์ที่ยาก และเมื่อจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับความเจริญงอกงามทางสติปัญญาของนักศึกษา นอกจากนี้ขั้นตอนการเรียนรู้ในกิจกรรม มุ่งพัฒนากระบวนการคิดของนักศึกษา มีความสนุกสนาน เชิญชวนให้เกิดความสนใจไม่น่าเบื่อหน่ายทำให้นักเรียนรู้สึกมีอิสระได้สัมผัสสิ่งแวดล้อมคุ้นเคยและเรียนรู้จากความเป็นจริงของชีวิตและธรรมชาติ อีกทั้งนักศึกษาที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองสามารถวัดผลและประเมินผล โดยการทำแบบทดสอบเมื่อเรียนจบแต่ละหน่วยการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งแบบทดสอบย่อยเป็นการวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียนทำให้นักเรียนรู้ผลการเรียนรู้ของตนเอง และนำข้อบกพร่องมาแก้ไขให้ดีขึ้นและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ในบทเรียนต่อไป

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น เป็นการสนับสนุนสมมติฐานที่ว่านักศึกษาที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. ความพึงพอใจของนักศึกษา ต่อด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในการเรียนต่อการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา ในระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุจินดา เอี่ยมโอภาส (2552 : 130) ได้ศึกษาชุดการเรียนรู้ “Learning Mathematics Through English” ที่เน้นทักษะการใช้ตัวแทน เรื่องความน่าจะเป็นที่มีผล

ต่อผลสัมฤทธิ์และเจตคติต่อการเรียนวิชา คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการศึกษาพบว่า เจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง หลังจากเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ “Learning Mathematics Through English” สูงกว่าก่อนเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ คำรงค์ดี ทรัพย์เชื่อนจันทร์ (2553 : 127 - 137) พัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การนวดไทย การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการนวดไทย ผลการวิจัยพบว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องการนวดไทย ที่สร้างจากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาจะมีประสิทธิภาพผ่านเกณฑ์ 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ความรู้ทักษะการนวดไทยอยู่ในเกณฑ์ระดับมีความรู้ความเข้าใจมาก และมีความพึงพอใจอยู่ในเกณฑ์ระดับมากและสอดคล้องกับ สมถวิล เชสูงเนิน และพณีย์ เสงี่ยมจิต (2557 : บทคัดย่อ) ได้พัฒนาชุดการสอน เรื่องงานเกษตรหมู่บ้าน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/7 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี จำนวน 45 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องงานเกษตรหมู่บ้าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับงานเกษตรหมู่บ้าน และชุดการสอนมีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.82/83.05 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องงานเกษตรหมู่บ้าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องงานเกษตรหมู่บ้านชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นผลเนื่องมาจากสาเหตุต่าง ๆ ดังนี้

ประการแรก ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย – กัมพูชา ที่พัฒนาขึ้นมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย มี 6 หน่วยการเรียนรู้ เน้นให้นักศึกษาปฏิบัติกิจกรรมจริง เรียนรู้จากสิ่งรอบตัว รู้สึกอิสระ ได้สัมผัสสิ่งแวดล้อมโดยตรงซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาเจตคติต่อการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด วิจารย์ พานิช (2556 : 3 - 37) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษาสนุกกับการเรียนเป็นการสร้างความพึงพอใจให้นักศึกษามีองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด 2 อย่าง คือ แรงบันดาลใจกับการเรียนแบบที่นักเรียนลงมือปฏิบัติ (Learning By Doing) สอดคล้องกับแนวคิดของ บลูม (Bloom, 1976 : 72 - 74) ที่กล่าวว่า ถ้าสามารถจัดให้นักศึกษาได้ทำกิจกรรมที่ตนเองต้องการก็จะคาดหวังได้แน่นอนว่านักศึกษาทุกคนได้เตรียมใจสำหรับกิจกรรมที่ตนเองเลือก นั้นด้วยความกระตือรือร้นพร้อมทั้งความมั่นใจ สามารถสังเกตเห็นความแตกต่างของความพร้อมทางด้านจิตใจได้อย่างชัดเจน และทำให้นักศึกษาเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วและประสบผลสำเร็จสูง

สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของ ธอร์นไคค์ (Thorndike) ที่กล่าวถึงกฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) ว่าการเรียนรู้เกิดได้เมื่อมีความพร้อม ถ้าเมื่อถึงวุฒิภาวะ (Maturity) ย่อมมีผลให้ทำกิจกรรมในขั้นนั้นได้สำเร็จ ความพอใจย่อมตามมาด้วยความสำเร็จ และกฎแห่งความพอใจ (Law of Effect) เมื่อมีการให้แรงจูงใจ การให้รางวัลและการเสริมแรงเป็นความพอใจก็จะส่งผลให้แสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ก่อให้เกิดการเรียนรู้ขึ้น ซึ่งอาจกล่าวได้ว่ากิจกรรมการเรียนรู้จะได้ผลดีถ้าหากนักศึกษาเกิดความพอใจและถ้าไม่ได้รับความพอใจจะเกิดผลน้อย (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2533 : 321) และสอดคล้องกับทฤษฎีแบบจำลอง คือ ความมั่นใจหมายถึง การทำให้นักศึกษาทราบถึงสิ่งที่ตนเองควรคาดหวังในการเรียนอยู่นั้น มีความหมายหรือมีประโยชน์ต่อตัวนักศึกษาเอง เช่น การใช้ตัวอย่างที่มีบริบทตรงกับความสนใจหรือตรงกับสาขาของนักศึกษา และความพึงพอใจของนักศึกษา การทำให้นักศึกษามีความพึงพอใจในการเรียนมากขึ้นนั้นทำได้โดยการจัดหากิจกรรมซึ่งเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ประยุกต์ใช้สิ่งที่ตนเรียนมากในสถานการณ์จริงและจัดหาผลป้อนกลับในทางบวก หลังจากที่นักศึกษาได้แสดงความก้าวหน้า และให้คำปลอบใจเมื่อนักศึกษาทำผิดพลาด ทั้งนี้จะต้องอยู่บนฐานของความยุติธรรม

ประการที่สอง ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา ที่พัฒนาขึ้นเนื้อหาที่ใช้ในการทำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นเรื่องใกล้ตัวนักศึกษาและใช้แหล่งเรียนรู้ ทำให้นักศึกษาได้ทราบถึงความสำคัญของการเรียนรู้ และมีความสุขในการเรียนรู้ ซึ่งเรื่องดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อนักศึกษาโดยตรงทำให้นักศึกษาเกิดเจตคติต่อการเรียนนำไปสู่ความพึงพอใจใน การเรียนสอดคล้องกับทฤษฎีลำดับความต้องการ (Maslow's Need Hierarchy) ของ มาสโลว์ (1954 : 80 - 101) ที่กล่าวว่ามนุษย์จะถูกจูงใจหรือกระตุ้นให้ปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อตอบสนองความต้องการบางอย่างที่อยู่ภายในจิตเจ้านั้นคือ ความพึงพอใจของมนุษย์เกิดจากการได้รับการตอบสนองความต้องการ ดังนั้นในการปลูกฝังเรื่องความรู้รัก อารมณ์ จำเป็นที่ต้องพยายามสอดแทรกในทุกกิจกรรมการเรียนรู้สิ่งแวดล้อม ทุกเวลาและทุกโอกาสเท่าที่จะทำได้ แม้พฤติกรรมนี้จะไม่เกิดขึ้นทันทีทันใดก็ตาม แต่ในกาลข้างหน้าถ้ามีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป็นไปตามที่มุ่งหวังจะเป็นสร้างเจตคติและความพึงพอใจในการเรียนได้ในที่สุด

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการสอบถามความพึงพอใจในการเรียนของนักศึกษา ต่อด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในการเรียนต่อการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา ในระดับมาก ซึ่งผลดังกล่าวน่าจะมีสาเหตุมาจากความรู้ที่นักศึกษาได้รับการปฏิบัติกิจกรรมและจากประสบการณ์ตรงในชีวิตประจำวันของนักศึกษา ทำให้นักศึกษาสนใจและมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้จึงส่งผลต่อความรู้ที่เพิ่มขึ้นก่อให้เกิดความพึงพอใจในการเรียนด้วย

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นเป็นการสนับสนุนสมมติฐานที่ว่านักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา ในระดับมาก

4. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา

จากการที่นักศึกษามีความพึงพอใจต่อชุดการเรียนรู้ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 นั้น ทั้งนี้อาจเป็นผลเนื่องมาจากชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับวิธีการและขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงกับประสบการณ์จริงเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลโดยการสำรวจ ทดลอง เปิดโอกาสให้ร่วมอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ เพื่อก่อให้เกิดความรู้ใหม่ ส่งเสริมให้นักศึกษามีความเป็นตัวของตัวเอง เกิดความภาคภูมิใจในผลการปฏิบัติกิจกรรม นอกจากนี้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา ที่สร้างขึ้นยังมีรากฐานมาจากทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) การเรียนรู้จากสถานการณ์ (Situated Learning) และทฤษฎีกิจกรรม (Activity Theory) (Bennett; & Holman, 2002 : 165 - 166) จึงมีส่วนที่ทำให้นักศึกษาเกิดความพอใจได้เรียนรู้จากวิธีการใหม่ๆ มีความตื่นตัว พยายามในการได้พบและเก็บสิ่งใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปกเศษ ชนะโยธา (2551 : 124) ที่ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ ทักษะกระบวนการ ทางคณิตศาสตร์ และความพึงพอใจ ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียบนเครือข่าย อินเทอร์เน็ตที่สร้างขึ้นตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียบนเครือข่าย อินเทอร์เน็ต ที่สร้างขึ้นตามทฤษฎี คอนสตรัคติวิสต์ อยู่ในระดับมากที่สุด นอกจากนี้ ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา เป็นชุดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ มีการศึกษาจากหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จากเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ โดยส่งเสริมให้นักศึกษาได้เรียนรู้โดยการลงมือปฏิบัติกิจกรรมจริงด้วยตนเอง ครูเป็นเพียงผู้ช่วยให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบที่เน้นให้นักศึกษาได้แสดงถึงศักยภาพที่แท้จริงของตนเอง ส่งผลให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้จากชุดการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องสามารถสรุปองค์ความรู้ที่ศึกษาได้ด้วยตนเอง และมีความสุข สอดคล้องกับงานวิจัยของ เปียทิพย์ เขาใจแก้ว (2551 : 56) ที่พัฒนาชุดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ เรื่องทฤษฎีจำนวนเบื้องต้นที่เน้นการให้เหตุผล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีความคิดเห็นต่อเนื้อหาทฤษฎีจำนวนเบื้องต้นและกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของขวัญฤตา ทองใบ (2553 : 70) ที่พัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องป้าชายเลน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ปีที่ 1 โรงเรียนหลวงพ่อบ้านคลองด่านอนุสรณ์ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ผลวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ความพึงพอใจต่อการเรียน เรื่องป้าชายเลน อยู่ในระดับดี

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นเป็นการสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่านักศึกษาที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา มีความพึงพอใจต่อการเรียนอยู่ในระดับมาก

5. การนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตของนักศึกษา หลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา

ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาไปใช้ในการประกอบอาชีพ ตามเกณฑ์ร้อยละ 80 สอดคล้องกับงานวิจัยของ คิม (Kim. 2008) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาประสิทธิภาพในการเรียนรู้คำศัพท์ ภาษาอังกฤษของนักศึกษาโดยการใช้กิจกรรมมุ่งงานปฏิบัติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่กำลังเรียนวิชาภาษาอังกฤษจำนวน 64 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 มีจำนวน 34 คน ได้รับงานปฏิบัติที่มีระดับความยากง่ายแตกต่างกัน ได้แก่ ประเภทการอ่าน ประเภทการเติมข้อมูลที่ขาดหายไป และประเภทการแต่งเรื่อง ส่วนกลุ่มที่ 2 นั้นมีจำนวนนักศึกษา 30 คน ได้รับการทำงานปฏิบัติที่มีระดับความยากง่ายอยู่ในระดับเดียวกันโดยงานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะทำการเปรียบเทียบระหว่างงานปฏิบัติที่มีลักษณะซับซ้อนกับงานปฏิบัติที่มีลักษณะเรียบง่าย ซึ่งใช้เวลาในการทำการทดลอง 2 สัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาที่ได้รับการสอนโดยการใช้งานปฏิบัติที่มีลักษณะซับซ้อนคือมีระดับความยากง่ายแตกต่างกันออกไปนั้นสามารถทำให้การเรียนรู้คำศัพท์ของนักเรียนเพิ่มมากขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทาวาโคลิ และฟอสเตอร์ (Tavakoli; & Foster.2008) ได้ทำการศึกษาการพัฒนา ความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองโดยการใช้กิจกรรมมุ่งงานปฏิบัติ จุดมุ่งหมายของการวิจัยคือ การเปรียบเทียบความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาในด้านความถูกต้อง ความคล่องแคล่ว และความซับซ้อนของไวยากรณ์ โดยการใช้งานปฏิบัติที่มีลักษณะแตกต่างกัน คือ เป็นงานปฏิบัติที่มีความเรียบง่ายกับงานปฏิบัติที่มีความซับซ้อนโดยทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน ซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มหนึ่งมีจำนวนนักศึกษา 40 คน เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 19 -47 ปี ได้รับงานปฏิบัติที่มีความซับซ้อน ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งมีจำนวน 60 คน เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 19 - 45 ปี ได้รับงานปฏิบัติที่มีความเรียบง่ายโดยงานปฏิบัติที่ใช้นั้น เป็นงานปฏิบัติในลักษณะให้นักศึกษาเล่าเรื่องจากภาพเหตุการณ์ที่กำหนดให้ ผลปรากฏว่านักศึกษา กลุ่มที่ได้รับงานปฏิบัติที่มีความซับซ้อนนั้นสามารถทำให้นักศึกษามีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษในด้านความถูกต้อง ความคล่องแคล่ว และความซับซ้อนของหลักไวยากรณ์ได้ดีกว่า นักศึกษากลุ่มที่ได้รับงานปฏิบัติที่มีความเรียบง่าย ทั้งนี้อาจเป็นผลเนื่องมาจากสาเหตุต่าง ๆ ดังนี้

ประการแรก ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย – กัมพูชา ผู้รายงานกำหนดกิจกรรมที่สอดคล้องกับวุฒิภาวะและความสามารถของนักศึกษา กิจกรรมเริ่มจากง่ายไปหายาก มีความต่อเนื่องในเนื้อหาวิชา เสริมสร้างความเข้าใจต่อชีวิตและธรรมชาติรอบตัวเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้านอกห้องเรียน นักเรียนได้สัมผัสกับสภาพแวดล้อมจริง จึงส่งผลให้นักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของ ธอร์น ไคค์ (Thorndike) ที่กล่าวถึง กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) ว่าการเรียนรู้เกิดได้เมื่อมีความพร้อม ถ้าเมื่อถึงวุฒิภาวะ (Maturity) ย่อมมีผลให้ทำกิจกรรมในขั้นนั้นได้สำเร็จ ความพอใจย่อมตามมาด้วยความสำเร็จ การตอบสนองจะได้ผลดีเมื่อร่างกายมีความพร้อมที่จะกระทำ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าการเรียนรู้จะมีประสิทธิภาพมากที่สุด เมื่อนักศึกษาพร้อมที่จะตอบสนองกฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) เมื่อมีการฝึกทำบ่อย ๆ มีการทดสอบความสามารถแล้วตามด้วยแรงเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้ากับแรงเสริมจะแน่นขึ้นจนเกิดความเคยชิน อาจกล่าวได้ว่าในกิจกรรมการเรียนรู้ถ้าได้มีการฝึกปฏิบัติหรือกระทำบ่อย ๆ จะเกิดทักษะหรือมีความชำนาญ แต่ถ้าขาดการฝึกหัด ความชำนาญก็จะลด และสอดคล้องกับทฤษฎีแบบจำลองคือความรู้สึเกี่ยวกับพันธะเนื้อหา หมายถึงการทำให้ นักศึกษา รู้สึกว่าสิ่งที่ตนกำลังเรียนอยู่นั้น มีความหมายหรือมีประโยชน์ต่อตัวนักศึกษาเอง เช่น การใช้ตัวอย่างที่มีบริบทตรงกับความสนใจหรือตรงกับสาขาของนักศึกษา ซึ่งจะส่งผลให้นักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการดำรงชีวิตได้ในที่สุด

ประการที่สอง ผู้รายงานได้มีการจัดลำดับการเรียนรู้ไว้อย่างชัดเจน เป็นระบบ มีคำชี้แจงบทบาทการเรียนรู้ นักศึกษาสามารถทราบเป้าหมายของการเรียนจากจุดประสงค์ชุดการเรียนรู้ และในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ และสามารถตรวจสอบความรู้ความเข้าใจจากการทดสอบท้ายหน่วยการเรียนรู้ ทำให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ดังนั้นนักศึกษาที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา จึงมีผลการเรียนที่สูงขึ้น ดังที่ วราภา โพธิ์สัทธิ (2532 : 17 – 18) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบจะช่วยให้นักศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ได้ดี เนื่องจากนักเรียนมีโอกาสประยุกต์ใช้สิ่งที่ตนได้เรียนมาแล้ว ประกอบกับชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา มีกิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นทำให้นักศึกษาเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ เกิดความสนุกสนานในการทำกิจกรรม ได้รับความสนใจของนักศึกษาทำให้นักศึกษาไม่เกิดความเบื่อหน่ายเนื่องจากนักศึกษาได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติกิจกรรมจริง ๆ สอดคล้องกับแนวคิดของ เพียเจต์ ได้ให้แนวคิดว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาการตนเอง (นิรมล ศตวุฒิ. 2526 :138) เพื่อการพัฒนาการของนักศึกษาโดยคำนึงถึงความ

พร้อมและเวลาของพัฒนาการที่แตกต่างกันของนักศึกษาแต่ละคน การให้ความคิดใหม่ การฝึกทักษะใหม่หรือการตัดสินใจว่าควรใช้เทคนิคการเรียนการสอนอย่างไร ต้องคำนึงถึงสิ่งที่ไม่สามารถบังคับให้นักศึกษารู้ได้ทั้งหมด แต่สามารถสร้างหรือเตรียมสิ่งแวดล้อม และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากการที่ศึกษาแล้วพบว่า นักศึกษาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย – กัมพูชา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และมีความพึงพอใจชุดการเรียนอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงว่า

1.1 ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ และมีผลการเรียนของผู้เรียนหลังใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองสูงกว่าก่อนเรียน ดังนั้น ครูผู้สอนในรายวิชาช่องทางการขยายอาชีพ ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ควรนำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้

1.1.1 ครูควรให้คำแนะนำการใช้ ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา ซึ่งชุดการเรียนประกอบด้วย เอกสารชุดการเรียน แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของชุดการเรียน แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของแต่ละหน่วยการเรียน กิจกรรมท้ายหน่วยของหน่วยการเรียน สื่อวีดิทัศน์การออกเสียงคำศัพท์ภาษาเขมร ซึ่งให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง เนื้อหา 6 หน่วยการเรียน โดยใช้เวลาในการศึกษาตลอดชุดการเรียน 36 ชั่วโมง

1.1.2 ครูควรให้คำแนะนำการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ให้ผู้เรียนศึกษา ขอบข่ายเนื้อหา และวิธีการศึกษา ในการศึกษาแต่ละหน่วยการเรียนให้ปฏิบัติตามดังนี้

- (1) ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนของชุดการเรียน แล้วตรวจเฉลยที่ให้ไว้ท้ายแบบทดสอบ
- (2) ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน ของหน่วยการเรียน แล้วตรวจเฉลยที่ให้ไว้ท้ายหน่วยการเรียน
- (3) ให้ผู้เรียนอ่าน แนวคิด วัตถุประสงค์ ขอบข่ายเนื้อหา ในแต่ละหน่วยการเรียน

(4) ให้ผู้เรียนอ่านเนื้อหาทุกหน่วยการเรียนรู้ให้เข้าใจ และศึกษาคำศัพท์จากสื่อวิทัศน์ ที่แนบมากับสื่อเอกสารประกอบการเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งผู้เรียนสามารถศึกษาในหน่วยการเรียนรู้ใดก่อนก็ได้ตามความสนใจ

(5) ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน และกิจกรรมท้ายหน่วยการเรียนรู้ โดยมี
แนวตอบท้ายหน่วยการเรียนรู้

(6) ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน ของชุดการเรียนรู้ แล้วตรวจเฉลยที่ให้ไว้

(7) เมื่อผู้เรียนศึกษาชุดการเรียนรู้จบแล้ว ครูควรแนะนำให้ผู้เรียนฝึกทักษะการฟัง และการพูดภาษาเขมรกับเพื่อนนักศึกษา ผู้ประกอบอาชีพ ประชาชนทั่วไป อยู่เสมอ เพื่อเพิ่มพูน ทักษะการสื่อสารด้วยภาษาเขมร ผู้เรียนสามารถศึกษาเพิ่มเติมจาก [youtube.com/results?search query= ไพจิตร ผดเพชรแก้ว](https://www.youtube.com/results?search_query=ไพจิตร ผดเพชรแก้ว)

(8) ครูควรแนะนำให้ผู้เรียนศึกษาชุดการเรียนรู้ซ้ำ เพื่อป้องกันลืมทักษะภาษาเขมร ครูแนะนำให้ผู้เรียนศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับภาษาเขมรเพื่อการค้าขายแคน จากสื่อ และแหล่งเรียนรู้
อื่น ๆ

1.2 สำนักงาน กศน. ควรจัดพิมพ์และเผยแพร่ ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสาร การค้าบริเวณชายแดนไทย – กัมพูชา เพื่อนำไปใช้กับนักศึกษา กศน. และประชาชนทั่วไปที่มีความสนใจเพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ให้แก่นักศึกษา และประชาชนทั่วไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ที่จัดการเรียนรู้ด้วยตนเองกับการเรียนรู้วิธีอื่น ๆ เช่น การจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง การจัดการเรียนรู้โดยพาผู้เรียนไปศึกษาจากแหล่งเรียนรู้

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองในรายวิชาอื่น ๆ ให้มากขึ้น เพื่อช่วยเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยที่ผู้เรียนสนใจและต้องได้เรียนรู้ เพิ่มความรู้ความเข้าใจ ทักษะปฏิบัติ และพึงพอใจต่อสิ่งที่ตนต้องการ

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย – กัมพูชา ในรูปแบบสื่อ อื่น ๆ เช่น การจัดการเรียนรู้โดยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน E-book บทเรียนออนไลน์ สื่อผสม

2.4 ควรมีการศึกษาวิจัยการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย – กัมพูชา ในพื้นที่การค้าชายแดนที่ทำการค้ากับประเทศไทย เช่น ภาษาลาว ภาษามลายู ภาษาพม่า และควรศึกษาบริบท สภาพ ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน ในพื้นที่ที่มีการค้าชายแดนและใช้ภาษาที่กล่าวมาในการสื่อสาร เพื่อใช้เป็นฐานในการวิจัยและพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง